

[Olaf Nielsen.]

nalt Laanebegær, og hvorfor er Arbejdsløsheden til Trods for de store Bekæmpelsesforanstaltninger, som Regeringen, især siden Landstingsvalget i 1936, har iværksat, stadig stigende? — og at knytte nogle Bemærkninger dertil.

Jeg kan da ikke ønske noget bedre Udgangspunkt end de Bemærkninger, som den højtærede Indenrigsminister og jeg vekslede om det stagnerende Byggeri ved første Behandling af Lovforslaget om Laan til Boligbyggeri og Huslejenedsættelse for mindrebedemlede børnerige Familier i April Maaned i Aar. Jeg udbeder mig Formandens Tilladelse til at anføre et Par Citater af Rigsdagstidende. Jeg udtalte dengang:

„Det samme Emne, Boligbyggeriets Stagnation, var for nogle Dage siden ved Finanslovsforslagets Behandling her i Tinget Genstand for Drøftelse mellem den højtærede Finansminister og mit Partis Finanslovsordfører, det ærede 3die Medlem for 1ste Kreds (Stein). Det ærede Medlem gjorde gældende, at Stagnationen skyldtes den stærke Forøgelse af Ejendomsskatterne i Forbindelse med den i sidste Samling gennemførte Huslejelovgivning, hvori mod den højtærede Finansminister mente, at Grunden skulde søges i de stærkt forøgede Priser paa Bygningsmaterialer. Selv om dette sidste vel ikke kan lades ude af Betragtning, er jeg ikke i Tvivl om Rigtigheden af det ærede Medlems Udtalelser. Resultatet bliver da, at naar Privatbyggeriet af de nævnte Grunde svækkes og afstedkommer den store Arbejdsløshed, som vi har, maa det, som det foreliggende Lovforslag ogsaa er Udtryk for, blive Statens Opgave at sætte det Byggeri i Gang, som man til en vis Grad selv har hemmet gennem den stedfundne Lovgivning.“

Dertil svarede den højtærede Indenrigsminister saaledes:

„Jeg har saa blot tilbage at sige til den ærede konservative Ordfører, at jeg ikke er enig med ham i hans Fremstilling af, hvad der er Grunden til, at der er en ikke ringe Nedgang i Byggeriet i Aar. Jeg er sikker paa, at det ærede Medlem er saa meget praktisk Forretningsmand og saa indlevet i de Ting, der er afgørende for privat Beskæftigelse, at han vil være enig med mig i, at intet er saa afgørende for det private Boligbyggeris større eller mindre Omfang som Følelsen af Tryghed eller Utryghed over for den kommende Tid. Hvis en Mand skal bygge, men har en Følelse af, at der er en vis Sandsynlig-

hed for, at Materialepriserne vil synke, eller at Rentefoden vil synke og Obligationskurserne stige, ja, saa er alle andre Forhold, der kan virke ind paa Byggeriet, Smaating i Sammenligning med den direkte Interesse, den paagældende da føler, og som giver sig Udtryk i, at han vil vente og se, om de nævnte Momenter ikke giver sig Udslag. Det er det, der virker i Øjeblikket. Det ved det ærede Medlem ogsaa udmærket, men det ærede Medlem har en vis politisk Interesse i at sige, at Nedgangen skyldes den Smule Forhøjelse af nogle Ejendomsskatter, der fandt Sted i Fjor.“

Der er nu gaaet godt og vel et halvt Aar, siden de Ord blev sagt, og jeg overlader i Dag roligt til ærede Medlemmer af dette høje Ting at afgøre, hvis Bedømmelse af Forholdene der var den rigtige, og jeg overlader det lige saa roligt til den højtærede Indenrigsminister, netop i disse Dage, hvor der er et stærkt Røre om Ejendomsbeskatningen her i Hovedstaden. Hvis den højtærede Minister i Dag vedstaar de Udtalelser, som jeg her har citeret, maa jeg have Lov til at sige, at Anføreren har haft det Uheld at komme ud af Trit med sin Afdeling, men det gør den højtærede Minister sikkert heller ikke, og jeg forstaar da ogsaa Meddelelsen om, at den højtærede Indenrigsminister forbereder nye Foranstaltninger til Hjælp for Boligbyggeriet, saaledes, at han erkender Rigtigheden af mine Udtalelser.

Jeg har mærket mig, at man blandt disse Foranstaltninger ogsaa overvejer at sætte Ejendomsbelaaningsgrænsen i Vejret, og jeg er personlig ikke lidt spændt paa, hvorledes den højtærede Indenrigsminister slipper fra Forsøget paa at gribe den Tiger i Halen, for hvis det virkelig er muligt at paabyde Laaneinstitutterne at forhøje Laanegrænsen, maa det efter min Mening medføre et Fald i Obligationskurserne, og jeg ser da ikke rettere, end at man derved vil hjælpe Byggeriet fra Dynen over i Halmen.

Er det altsaa rigtigt, hvad jeg har hævdet, at man ved Skattepaalæg og Huslejelove har gjort de private Bygherrer utrygge, og derom hersker for mig i Dag ingen Tvivl, er det ogsaa rigtigt, at man deri maa søge en af de væsentligste Aarsager til den store Arbejdsløshed. Resultatet deraf er, at Initiativet til Arbejders Igangsættelse bliver overladt alene til Stat og Kommune, og derved fremkommer paa ganske naturlig Maade et stærkt forøget kommunalt Laanebegær. For man maa gøre sig klart, at med den stadige og store